

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมโครงการประกันสุขภาพ

ชื่อผู้เขียน

นางสาววรลักษณ์ หิมะกลัด

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :	ผศ.ดร. ศศิเพ็ญ	พวงสายใจ	ประธานกรรมการ
	อ.ดร. สังกม	สุวรรณรัตน์	กรรมการ
	ผศ. สุวรัตน์	วิมพันธ์ศิริ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของครัวเรือนในการเข้าร่วมโครงการประกันสุขภาพ ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานประกันสุขภาพโดยสมัครใจให้สอดคล้องและมีความเหมาะสมกับความต้องการของประชาชน การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Random Sampling จากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นกลุ่มครัวเรือนที่ถือบัตรประกันสุขภาพในช่วงเดือนตุลาคม 2540 ถึงเดือนกันยายน 2541 จำนวน 200 ครัวเรือน กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มครัวเรือนที่ไม่ได้ถือบัตรประกันสุขภาพจำนวน 200 ครัวเรือน การศึกษาได้ใช้กลุ่มครัวเรือนเขตอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากมีสัดส่วนของครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการประกันสุขภาพมากที่สุด ในจังหวัดเชียงใหม่

เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มครัวเรือนที่มีบัตรประกันสุขภาพและไม่มีการประกันสุขภาพพบว่ากลุ่มครัวเรือนที่มีบัตรจะมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนหลายคน มีรายได้ต่อปีต่ำ และมีค่ารักษาพยาบาลต่อปีต่ำกว่าครัวเรือนที่ไม่มีบัตรเนื่องจากมักเข้ารับการรักษาสถานพยาบาลของรัฐ นอกจากนี้ประมาณร้อยละ 80 ของกลุ่มครัวเรือนที่มีบัตรนั้นจะ ไม่มีการประกันสุขภาพโดยวิธีอื่น รวมทั้งมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อโครงการมากกว่าครัวเรือนที่ไม่มีบัตร สำหรับการมีโรคเรื้อรังหรือโรคประจำตัวนั้นพบว่าครัวเรือนทั้งสองกลุ่มไม่ค่อยมีโรคประจำตัวหรือโรคเรื้อรัง

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมโครงการประกันสุขภาพโดยสมัครใจ โดยใช้การประมาณค่าด้วยวิธี Logit model ซึ่งใช้ประมาณค่าแบบวิธีภาวะความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimate) พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมโครงการประกันสุขภาพ คือ ปัจจัยทางด้านสังคม จิตวิทยาและด้านสวัสดิการการรักษายาบาลต่าง ๆ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการประกัน

ปัจจัยทางด้านสังคม จิตวิทยา และสวัสดิการของรัฐที่มีผลต่อการเข้าร่วมโครงการประกันสุขภาพ ได้แก่ ความบอขครั้งของการเข้ารับรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของรัฐ ทศนคติที่ดีต่อโครงการประกันสุขภาพ การไม่ได้รับสวัสดิการจากการรักษาพยาบาลอื่น ความรู้และความเข้าใจที่ดีต่อโครงการ สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การประกันพบว่ามอิทธิพลน้อยกว่าปัจจัยดังกล่าวข้างต้น ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ การที่ราคาบัตรประกันสุขภาพมีราคาต่ำเมื่อเทียบกับค่ารักษาพยาบาลต่อปีของครัวเรือน รายได้ของครัวเรือนที่อยู่ในระดับต่ำ และโอกาสของการเจ็บป่วยของสมาชิกในครัวเรือนที่มีค่ามาก แต่สำหรับภาวะสุขภาพซึ่งแสดงโดยการเป็นโรคเรื้อรังหรือโรคประจำตัวของบุคคลในครัวเรือนนั้นพบว่าไม่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้ปัจจัยในเรื่องของมูลค่าของการสูญเสียซึ่งวัดโดยค่าใช้จ่ายเพื่อการรักษายาบาลก็พบว่าไม่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมโครงการเช่นกัน